

بیمه گران در برابر چالش های بیمه تامین مالی پروژه های عمرانی

چکیده :

به طور خلاصه در معاملات تامین مالی پروژه، پروژه های مورد نظر معمولاً پروژه های زیربنایی عظیمی هستند - مثل سدها، پروژه های تولید برق، فرودگاه ها، شبکه های تلفن، مدارهای ماهواره ای و شبکه های فاضلاب که اغلب چند میلیارد دلار هزینه برمی دارد و از نظر مالی، با سرمایه بخش خصوصی و درچارچوب عدم رجوع به ضامن سرمایه تامین می شوند. به عبارت دقیق تر، اجراکنندگان پروژه که غالباً بیش از دو موسسه هستند، یک شرکت مدیریت پروژه مشترک تاسیس می کنند، تا کار ساخت و بهره برداری پروژه را کنترل کنند. آن ها ممکن است قسمتی از سهام خود را به شرکت مذکور اختصاص دهند، اما معمولاً قسمت اعظم نیاز مالی پروژه از طریق بانک ها تامین می شود. (نوعاً، با سهم ۷۵ درصدی بانک ها و ۲۵ درصدی اجراکنندگان پروژه).

به هر صورت، تفاوت این نوع تامین مالی پروژه، با تامین مالی مستقیم پروژه های مشابه در آن است که وام پرداختی بانک ها را شرکت مدیریت پروژه از محل درآمد حاصل از بهره برداری از پروژه بازپرداخت می کند.

"در این مقاله ابتدا به چگونگی تامین مالی پروژه های تاسیسات زیربنایی پرداخته می شود. براساس مقاله زیر اجراکنندگان پروژه معمولاً این پول را به صورت وام از بانک ها دریافت می کنند، و سپس بازپرداخت این وام از طریق درآمدهای حاصل از پروژه صورت می گیرد. وام دهندگان در سال های اخیر تلاش فراوان کرده اند تا رسماً به عنوان یک طرف بیمه شده و پرداخت شونده خسارت معرفی گردند."

"موضوع مطرح شده دیگر مشکلات وام دهندگان و بیمه گران است که عموماً ناشی از دو مسئله می باشد: عدم افشای حقایق و روش محاسبه ریسک و حق بیمه توسط پذیره نویسان. در انتها راه حل جدیدی برای کاهش مشکلات بیمه کردن وام دهندگان ارائه شده است."

برآمده اند تا در صورت نیاز خود بتوانند این حقوق را به مرحله اجرا بگذارند.

تاکنون اوضاع خوب بوده است. با وجود وقفه هایی که بر اثر بحران سال ۱۹۹۷ در آسیا، بوجود آمد تامین مالی پروژه همچنان به رشد خود ادامه می دهد. در حقیقت دولتها، بیش از پیش اصل تامین مالی پروژه را توسعه داده اند.

انگلستان با «ابتکار تامین مالی خصوصی» (Private Finance Initiative) در این راه پیشگام بوده و در حال حاضر کمیسیون اروپا (European Commission) این راه را از طریق تشویق مشارکت بخش عمومی و خصوصی، در ایجاد تاسیسات زیربنایی دنبال می کند.

ولی اگر قرار است معاملات تامین مالی پروژه رضایت کلیه طرف های ذینفع را فراهم نماید بعضی از ابعاد ظریف بیمه این پروژه ها باید با موفقیت مورد بحث و مذاکره قرار گیرد.

بیشتر مشکلات وام دهندگان و بیمه گران کماکان به دو مسئله عدم افشای حقایق و روش مورد استفاده بیمه گران برای محاسبه ریسک و حق بیمه مربوط می شود.

بنابراین در صورت اجرای پروژه تولید برق یک پول پرداختی بابت برق عرضه شده به شبکه محلی، به بانک ها بازپرداخت خواهد شد. به عبارت دیگر درآمدهای حاصل از بهره برداری از پروژه تنها برای بازپرداخت وجوه وام دهندگان مصرف می شود. منظور از معامله مبتنی بر شرط عدم رجوع به ضامن، همین معناست.^۱ این شکل از معاملات تامین مالی

پروژه، چند سوال و مسئله بیمه ای جالب را پدید می آورد که بیشتر آن ها متوجه شرایط وام دهندگان برای پرداخت وام است.

از سال های نخست دهه ۱۹۹۰ که مقبولیت تامین مالی پروژه افزایش یافته است وام دهندگان اصرار داشته اند تا به عنوان طرف بیمه شده و گیرنده خسارت (Loss Payee) شناخته شوند.

آن ها بدین وسیله می خواهند اطمینان حاصل کنند که در چارچوب بیمه نامه ها، اولین گروهی خواهند بود که خسارت های احتمالی را دریافت می کنند.

به طریق مشابه، آن ها در صدد کسب حقوق متصور در بیمه نامه برای شرکت پروژه

اطلاعات ناقص که حذف پوشش بیمه ای برای برخی طرف های ذی نفع را در پی دارد مسئله ای کاملاً ملموس است. سوال این است که "آشتباه از کیست و چه کسی باید پول را بپردازد"

از نقطه نظر وام دهندگان پاسخ این سوال ساده است. آن ها در موقعیتی نیستند که بتوانند جزئیات پروژه را اداره کنند و نظارتی هم بر تهیه اطلاعات برای بیمه گران ندارند. همه خواسته آن ها ، پوشش بیمه ای است که بتواند جریان درآمدهای پروژه را حفظ کند.

اما بیمه گران بر این باورند که آن ها تنها پیشامدهای احتمالی را پوشش می دهند، نه خسارات ناشی از اظهارات نادرست یا عدم افشای حقایق. به نحو مشابه ، آن ها به این تصور که نقش ضامن مالی را ایفا کنند اعتراض دارند.

به طور خلاصه، وام دهندگان و بیمه گران، هر یک درک متفاوتی از هدف های چنین بیمه ای دارند.

یک راه حل این مسئله آن است که نام هریک از وام دهندگان به صورت جداگانه در قرارداد بیمه ذکر شود. به این ترتیب، در عمل،

عدم افشای حقایق مسئله نسبتاً ساده تری است. اصولاً در این عمل شرکت از افشای حقایق مربوط به یک ریسک برای بیمه گران غفلت ورزیده و در نتیجه ، هنگام ادعای خسارت، بیمه نامه باطل اعلام می شود.

اما اختلاف در مورد محاسبات مربوط به ریسک، مسئله پیچیده تری است. بیمه گران هزینه یک ضرر بالقوه را بر مبنای اظهارات یا تعهدات متقاضی بیمه در مورد شیوه اجرای کار مورد بیمه، محاسبه می کنند.

ولی همان طور که David Way مدیر عامل واحد امور پروژه ها در شرکت کارگزاری Lambert Fenchurch، شرح می دهد:

" اگر فعالیت بیمه شده به شیوه دیگری اجرا شود و خسارتی بوجود آید، یا حجم خسارت از آنچه بیمه گر ارزیابی کرده بیشتر باشد، روشن است که بیمه گر در موقعیت غیرقابل قبولی قرار می گیرد، به خصوص از این نظر که بیمه گر، سهم خود از ریسک ، یا واگذاری آن به بیمه گران اتکائی را بر اساس ارزیابی خود از ریسک که متکی بر اطلاعات اولیه است تعیین کرده باشد."

با توجه به تعداد زیاد وام دهندگان و سرمایه گذاران و پیمانکاران هر پروژه ، مسئله

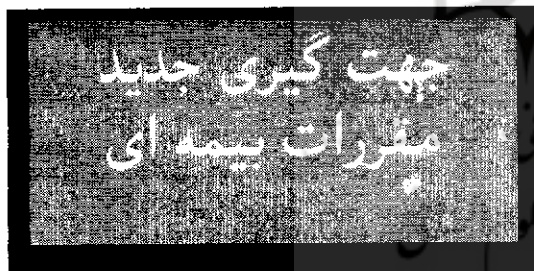
در عصر خدمات رسانی مشتری محور، تصور می شود که شرکت های بیشتری باید تلاش کنند تا خود را درگیر معاملات کنند و به این وسیله بخشی از امکانات مالی ایجاد شده بر اثر پروژه را بدست آورند، به خصوص اگر این بخش بسیار سودآور باشد.

مترجم: آرزو علایی

Insurance Day, Thursday, May

منبع:

20, 1999. p. 4.

این مقاله از سخنان آقای Gerry Dickinson از دانشگاه City، دانشکده بازرگانی در لندن و قائم مقام انجمن ژنو در پانزدهمین سمینار بین المللی PROGRES که در مورد مقررات خدمات مالی بود، گرفته شده است.

روش های سنتی مقررات بیمه در جهان، نظیر پیروی از حداقل قیمت ها (تعرفه ها)

قراردادهای جداگانه ای بین بیمه گران و هریک از طرح های بیمه شده منعقد می شود. در این حالت، برای مثال، اگر پیمانکاری از شرایط بیمه نامه، مانند شیوه اجرای کار تخلف نمود در چارچوب بیمه نامه وام دهنده، حق ادعای خسارت دارد نه پیمانکار. بیمه گران ممکن است، به کاغذبازی ناشی از چنین ترتیباتی اعتراض داشته باشند، اما از آنجا که رونق تامین مالی پروژه به طور اجتناب ناپذیری ادامه دارد، نفع بیمه گران و وام دهندگان در این است که به تعادل در پیشبرد ملاحظات خود دست پیدا کنند، به خصوص از این جهت که پروژه ها می توانند حجم فعالیت در بازار بیمه را به شدت افزایش دهند.

با این فرض، عجیب ترین مسئله در حوزه بیمه تامین مالی پروژه شاید این باشد که چگونه تعداد کمی از کارگزاران و بیمه گران، خود را برای تامین پوشش بیمه ای مورد نیاز چنین پروژه هایی، آماده کرده اند. تا به امروز، به نظر می رسد تنها شرکت Lambert Fenchurch، یک گروه ریسک پروژه (Project risk Group) را تشکیل داده است تا شخصاً کلیه نیازهای بیمه ای یک پروژه را برآورده نماید.